

Nýttár við ongum bardaga

Tá ið 1946 er undantikið, hevur mannaættin í tey seinastu 25 árinum ikki byrjað eitt nýtt ár uttan bardaga onkunstaðni í heiminum — ikki »kaldan bardaga«, men blóðugan bardaga. Bardagarnir eru endaðir. Ikkj allir við friði; men tó við vápnahvild, sum kann leiða til frið.

Tað hevur gingið stóðugt framá hetta seinasta árið. Aftaná vápnahvildina í Koreu kom vápnahvildin í Indokina.

Nýggj stríð kyknaðu upp í Suður- og Millumameriku; men har varð eldslokkingur aftur beinan vegin. Stríðsspurningar, ið hava staðið við í mong ár, eru greiddir í øllum góðum; stríðið um persisku oljuna, um Suez, um Tunis, um Triest er endað í farna árinum.

Berlinfundurin.

Við ársbyrjan 1954 hittust stórveldini til fundar um Týskland. Aðalmálið var at sameina Eystur- og Vesturtýskland, útskriva val, skipa stjórn, síðan taka upp friðartingingar, enda hersetingina og geva landinum frælsið aftur. Eingin semja fekt í lag. Russisku sjónarmiðini øðrumegin og amerikonsku, bretska og fronsku hinumegin vóru ikki til at sameina. Einasta úrslit av fundinum var, at partarnir samdust um at halda ein fund í Geneve hin 26. apríl. Viðgerast skuldu viðurskiftini í Fjareystri.

Indokina.

Tá ið vápnahvildin í Koreu fekt í lag á sumri 1953, varð avgjørt at halda politiskan fund, har endaligi friðurin í Koreu, eins og stríðið í Indokina skuldu viðgerast. Á hesum fundi lutóku U.S.A., retland, Frakland, Sovjetsamveldið, Kina, umboðsmenn fyri teir stríðandi partarnar í Indokina. Um Koreu var eingin semja. Áðrenn Genevefundin harðnaði stríðið í Indokina. Kommunaistaálopin gjordust øgilig, og fyrri Frakkar var tað ein dyggur smeytur, tá ið teir 13.000 hermenninir, ið varj høvdu fjallaskansan Dien Bien Phu, hin 8. mai —aftaná 56 daga kringseting — máttu lúta fyri teimum 30.000 kommunistisku álopsmonnum. Aftaná hetta versnaði støðan í stórum. Í byrjanini av juni fall Lanielstjórnin í Fraklandi.

Mendés-France.

Nú er tað, at hitt kendasta navnið í 1954 heimspolitikki kemur fram. Navnliga Mendés-France, ið skipar franska stjórn hin 13. juli. Hann sigur beinan vegin, at um honum ikki hevur eydnast at fáa frið í lag í Indokina innan

20. juli, leggur hann starvið frá sær. — Vápnahvildin í Indokina varð undirskrivað 20. juli (kl. 3.55) og kom í gildi 27. juli, 8 ára bardagar í Indokina vóru at enda. Vietnam skuldi lutast í tveir partar. Um tvey ár skuldi val verða hildið, og landið aftur sameint.

Næsta tak hansara var Tunis, 31. juli fleyg hann til Tunis við ymiskum reformætlanum og tilboði um sjálvstýri. Beinan vegin fekk landið sína fyrstu frælsu stjórn. Í Marokko gekst ikki so væl, men franska tjóðtingið viðmætti politikki hansara.

3 stríðsspurningar loystir.

27. juli varð gjordur sáttmáli millum Bretland og Egyptaland um Suez-okið. Innan 20 mánaðir skuldi allir bretskeir hermenn verða heimsendir. Tó skulu Bretar hava loyvi at herseta Suez-okið av nýggjum, um Týrkíið ella lond í arabisku ligaini verða álopin.

Í august endaði stríðið um persisku oljuna. Sáttmálin sigur, at 5 amerikonsk, 1 enskt, 1 franskt og 1 hollandskt oljufelag skulu stovna 2 oljufeløg, ið skulu útvinna og selja persisku oljuna.

5. oktober samdust Italia og Jugoslavia um at gera enda á Trieststríðnum. Italia fekk býin Triest, meðan Jugoslavia fekk lendið kring um býin. Fyrr á árinum — hin 9. august — var Jugoslavia við at gera verndarsáttmála millum Jugoslavia, Grikkaland og Týrkíið.

Vesturtýskland upp í Atlantssamgonguna.

Fyrst í august legði Mendés-France í tjóðtinginum broytingaruppskot til »Europu-herin«. Hetta galt viðurskifti í samband við upptøkuna av Vestur-

týsklandi. Uppskotið fall; men stutt aftaná komu partarnir ásamt um eina nýggja skipan. Á fundi í London frá 28. sept. til 2. okt. varð semja millum tey 9 luttakandi londini um, at eisini Vesturtýskland og Italia komu við í Bruxelles-sáttmálan. Ongland skyldaði seg til at halda 4 divisiónir á fastlandinum til 1998. Nýggjar samráðingar skuldu fara fram um Saar, Vesturtýskland skuldi uppi Atlantssamgonguna og skylda seg til ikki at nýta valdsmegi fyrri at sameina Týskland og USA skuldi endurnýggja síni lyfti, ið givin vóru í samband við Europuherin. Hetta góðkendi franska tjóðtingið í miðjum oktober, 23. oktober endaðu fundir í Paris; har ymiskir sáttmálar vórðu gjordir: ein um fransk-týska semju um Saar, ein um at enda hersetingina av Vesturtýsklandi og geva landinum full sjálvvræði, ein um upptøku av Vesturtýsklandi í Atlantssamgonguna og endaliga nýggjulasáttmálin um »Vestureuropeiská verndarsambandið«.

Parisarsáttmálarnir vórðu 23. des. ratifiserast av Italiu. Verri gekk í franska tjóðtinginum; har vórðu teir fyrst vrakaðir, men seinni — hin 30. des. — vann Mendés France, og sáttmálarnir vórðu viðtiknir.

SEATO

8. des. undirskrivaðu USA, Bretland, Frakland, Australia, New Zealand, Pakistan, Siam og Filippinurnar í Manilla verndarsáttmála (SEATO) galdandi fyri Suðureysturasíu og Laos, Cambodía og Suður-Vietnam. Seinni varð gjordur verndarsáttmáli millum USA og Chiang Kai-shek-stjórnina á Formosa.

Millum Sovjetsamveldið og Kina varð gjordur sáttmáli, hvareftir Russ-

ar skulu rýma úr Port Arthur seinast 31. mai 1955 og handa Kinverjum henda kenda skansa.

Langar ferðir.

Chou En-lai, forsetis og uttanríkisráðharrin í Kina, var við á Genevefundinum. Á heimferðini vitjaði hann forseta Indialands, Nehru, sum aftur seinni vitjaði Kina. Í august vitjaði bretskeir arbeiðarapolitikkarar við Attlee á odda Moskva og Peking. Í desember vitjaði jugoslaviski presidenturin Tito Indiu og Burma, og síðsta dag í farna ári fór aðalskrivari Sam-eindu tjóða til Peking at samráðast við kommunistastjórnina um frígering av amerikonsku flogmonnum, ið vórðu domdir til mong ára fangilsj fyri njósnang.

Danska fiskiveiðan.

Danski fiskimálaráðharrin Chr. Christiansen sigur frá, at fiskiveiðan í 1954 var 352 milj. kg. Hetta er 21 milj. kg meira enn í 1953. Meðalprisin fyri fisk landaður í donskum havnum var 1,11 kr. fyri kg, og í útlandskum havnum 1,79 kr. móti 1,66 kr. í 1953.

Virðið av útfluttum fiski var 225 milj. kr. móti 203 milj. kr. í 1953. Útflutningsnøgðin var 128,1 milj. kg móti 128,7 milj. kg í 1953.

Í 1954 forlistu 19 fiskifør og 17 fiskimenn umkomust.

Leygardagin 22. í h. verða vígd í Hvalbiar kirkju frúgv Kamma Sørensen, hárfríðka, og Emil Vang, bilførari, bæði úr Hvalbæ.

Nýtt reiðaravirki

Við hesum loyvi eg mæi at siga frá, at eg ætli byrja virki sum korresponderandi reiðari við egnum kantóri, um nóg nóg skip melda seg.

Vit kunnu gera alt arbeiði fyri tygum, til dømis eisini bókhald (rakstrar- og figgarroknskap), manningaravrokningar, og kunnu óheftir útvega biligastu útgerð og selja veiðuna til bestu prísir. Jú fleiri skip, ið melda seg til okkara (tað kunna vera menn ella feløg við einum ella fleiri skipum), tess biligari verður allur rakstur.

Vit eru eisini til hjálpar, tá menn ella feløg byrja nýggj tiltøk, til dømis keypa trolarar ella fyrireika útróður í Grønlandi. Vit gera alt arbeiði við besta kunnleika til øll føroysk vinnulívsviðurskifti.

At strangt álítandi arbeiði verður gjørt fyri hvørt skip, hvørt felag, hvønn mann, vit fáa við at gera, verður fullt garantierað á tann hátt, at statsautoriserað grannskoðarafelag verður knýtt til virki okkara.

Fyribils kantór: Tórsgøta 11 — tlf. 2366.

NIELS MORTENSEN

Skipafelagið Føroyar

Telefon 1225

Tórshavn

FÆRÖSK MARGARINE

VITA No 1

VITAMINISERET

FÆRÖSKT PRØDUKT

FINT PRØDUKT